

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11 (2^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ:210-8259140-1-FAX: 210-8259235
ΚΙΝ:6977506705
E-mail: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ

*Επί του υποβληθέντος προς την Ε.Δ.Ε.Υ.Α.,
με αριθμ. πρωτ. εισ. 1753/1-11-11, από την Δ.Ε.Υ.Α.,
ερωτήματος*

ΕΡΩΤΑΤΑΙ:

Ο γειτονικός Δήμος Α επί σειρά ετών (30-40 έτη) αντλεί νερό από γεώτρηση που έχει ανορύξει σε ιδιόκτητο οικόπεδο που βρίσκεται στην εδαφική περιφέρεια του Δήμου Β. Το νερό που αντλείται από την γεώτρηση μεταφέρεται με δίκτυο περίπου 10 χλμ, η όδευση του οποίου είναι καθ' ολοκληρία στην εδαφική περιφέρεια του Δήμου Β και καταλήγει με υποθαλάσσιο αγωγό σε δεξαμενή στο Δήμο Α απ' όπου τροφοδοτούνται οι κάτοικοί του, έναντι τέλους ύδρευσης που εισπράττει ο Δήμος Α. Ο Δήμος Α δεν καταβάλει κάποιο τέλος στο Δήμο μας, ούτε έχει από εμάς άδεια εμπορίας ύδατος για το νερό αυτό που αντλείται από περιοχή της δικαιοδοσίας μας. Στο παρελθόν ουδέποτε είχε τεθεί θέμα διεκδίκησης τέλους από τον πρώην Δήμο Β προς τον Δήμο Α και ζητάμε την γνώμη σας για ενδεχόμενη υποχρέωση καταβολής τέλους από τον Δήμο Α για το παρεχόμενο νερό που αντλεί.

*****

Επί του υποβληθέντος ερωτήματος έχω να σημειώσω τα εξής :

Σύμφωνα με το **α. 12 ΒΛ 24-/1958 (ΒΛ ΦΕΚ Α 171/1958)**, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το **α. 26 Ν.1828/1989, 1)****Η εμπορία των πόσιμων ιαματικών ή μη ιαματικών νερών που διατίθενται είτε σε φυσική κατάσταση είτε με ανάμειξη με χημικές ή άλλες ουσίες ή χυμούς και με οποιαδήποτε ονομασία, κατάσταση και συσκευασία, επιτρέπεται μόνον έπειτα από άδεια, που χορηγείται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκονται τα νερά, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου. Στην απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μετά προηγούμενη γνώμη του προϊσταμένου της υγειονομικής υπηρεσίας του νομού για την καταλληλότητα του νερού, προσδιορίζεται η χρονική διάρκεια της άδειας.**

2)Όταν τα νερά που διατίθενται ανήκουν σε δήμους ή κοινότητες, στην ίδια απόφαση με την οποία χορηγείται η άδεια προσδιορίζεται η ελάχιστη ποσότητα νερού, για την οποία καταβάλλεται **το ανάλογο δικαίωμα ανεξάρτητα από τη λήψη ή μη της ποσότητας αυτής, ο χρόνος καταβολής του δικαιώματος και κάθε όρος που διασφαλίζει τα συμφέροντα του δήμου ή της κοινότητας και του καταναλωτικού κοινού. Όταν τα νερά που διατίθενται δεν ανήκουν σε δήμους ή κοινότητες, αρμόδιος να χορηγήσει την άδεια και να προσδιορίσει το δικαίωμα είναι ο δήμος ή κοινότητα, στην περιφέρεια του οποίου γίνεται η υδροληψία.**

3)Ο τυγχάνων της κατά την προηγούμενη παράγραφο αδείας υποχρεούται:

α) να τηρεί τους κατά τις κείμενες διατάξεις όρους που διασφαλίζουν την γνησιότητα και υγιεινή κατάσταση των υδάτων,

β) να καταβάλλει υπέρ του δήμου ή της κοινότητας δικαίωμα που καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.....

γ) να εκδίδει εις πάσαν περίπτωση το κατά τας διατάξεις του πδ 99/1977 'περί Κώδικος Φορολογικών Στοιχείων' οριζόμενον δελτίον αποστολής, εις τριπλούν, το εν.....Το αντιστοιχούν εις τη ληφθείσα ποσότητα ύδατος ποσόν του δικαιώματος καταβάλλεται υπό του υπόχρεου εις το οικείον δημοτικόν ή κοινοτικό κατάστημα εντός....Εν περιπτώσει μη καταβολής ή ελλιπούς ή εκπροθέσμου καταβολής του δικαιώματος καταλογίζεται εις βάρος του υπόχρεου, δι αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, το αναλογούν δικαίωμα επί της ληφθείσης ποσότητος ύδατος μετά ισόποσου προστίμου. Η δημοτική ή κοινοτική αρχή δικαιούται εις έλεγχο της κανονικής εκδόσεως των δελτίων αποστολής και αποδόσεως του τέλους.....

4) Ο παραβαίνων τας διατάξεις των περιπτώσεων α και γ της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται δια ποινής φυλακίσεως μέχρι τριών μηνών ή χρηματικής ποινής μέχρι 100.000 δραχμών ή και δι αμφοτέρων των ποινών τούτων. Επί τελεσιδίκου καταδίκης του τυχόντος αδείας, το δημοτικό ή κοινοτικόν συμβούλιον δικαιούται εις ανάκλησιν της άδειας.

5) Δι' οιανδήποτε παράβασιν των δια της κατά την παρ. 2 αποφάσεως οριζομένων όρων, βεβαιούμενην υπό των οργάνων του δήμου ή της κοινότητος, το συμβούλιο δι αιτιολογημένης αποφάσεώς του, ελεγχόμενης υπό του νομάρχου, δύναται να προβαίνει εις ανάκλησιν της αποφάσεως του ταύτης.

6) Όστις, άνευ αδείας, προβαίνει εις εμπορίαν των κατά την παρ. 1 υδάτων, τιμωρείται δια φυλακίσεως τουλάχιστον τριών μηνών και εν υποτροπή δια φυλακίσεως τουλάχιστον έξι μηνών, καταλογιζομένου δι αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου εις βάρος αυτού του αναλογούντος

δικαιώματος επί της ληφθείσης ποσότητας ύδατος μετά ισόποσου προστίμου.

7) Εις εξαιρετικές περιπτώσεις, εκτιμώμενες υπό του συμβουλίου (και μετ' έγκριση του νομάρχου), δύναται να χορηγείται εις φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον τη αιτήσκει του και επί τη καταβολή του κατά την παρ.3 δικαιώματος, άδεια μεταφοράς ποσίμου ύδατος, αποκλειστικώς όμως διατιθεμένου δι' ύδρευσιν, υπό τον όρον ότι η διάθεσις τούτου, εις τους κατοίκους της κοινότητας θα γίνεται επί τη καταβολή τιμήματος, οριζομένου υπό της αρμόδιας αγορανομικής αρχής και απ' ευθείας εκ του βυτίου, εφόσον τηρούνται οι απαραίτητοι όροι υγιεινής, κατά βεβαίωσιν της αρμόδιας υγειονομικής υπηρεσίας, ανανεούμενην ανά τριάκοντα ημέρας, μερίμνη του αδειούχου.

8) Αι διατάξεις της παρ. 3 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και επί των ήδη ισχυουσών συμβάσεων μισθώσεως του δικαιώματος εμπορίας ποσίμων ιαματικών ή μη υδάτων ή χορηγήσεως άδειας εμπορίας τούτων. Στο δικαίωμα του παρόντος άρθρου δεν υπόκεινται τα εξαγόμενα προς κατανάλωση εκτός της ελληνικής επικράτειας ύδατα. Η εξαγωγή βεβαιώνεται από την αρμόδια τελωνειακή αρχή.

Σύμφωνα με το **α. 82 παρ.1 του ΒΔ 24.9/20.10.1958**, όπως αντικαταστάθηκε από το **α.60 του Ν.1416/1984**, Απαλλάσσονται από κάθε δημοτικό ή κοινοτικό φόρο, τέλος, δικαίωμα και εισφορά : **α) το ελληνικό δημόσιο και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης**, β) οι ιεροί ναοί, γ) εκείνοι οι οποίοι έχουν φορολογικές απαλλαγές από συμβάσεις που έχουν συνάψει με το δημόσιο, εφόσον οι συμβάσεις αυτές κυρώθηκαν με νόμο και αναφέρουν ρητά την απαλλαγή από δημοτικούς και κοινοτικούς φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές,

παρ.2 Από τα ανταποδοτικά τέλη, που επιβάλλουν οι δήμοι και οι κοινότητες, δεν απαλλάσσονται αυτοί που αναγράφονται στις περ. β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου καθώς και το ελληνικό δημόσιο από το τέλος ύδρευσης

παρ.4 Ειδικές διατάξεις που θεσπίζουν απαλλαγές από δημοτικούς και κοινοτικούς φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές καταργούνται....

Από τις πιο πάνω διατάξεις συνάγεται, ότι με τις διατάξεις του α. 60 του Ν.1416/1984, με τις οποίες αντικαταστάθηκε το α.82 του ΒΔ 24.9/20.10.1958 καταργήθηκαν όλες οι ειδικές διατάξεις που προέβλεπαν μέχρι τότε απαλλαγές από δημοτικούς και κοινοτικούς φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές και, συνεπώς, μετά την έναρξη ισχύος της διατάξεως αυτής, από τους εν λόγω φόρους απαλλάσσονται μόνο τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 1 (ελληνικό δημόσιο κλπ). Όμως ο νομοθέτης δεν δεσμεύεται να θεσπίσει στο μέλλον με νεότερες διατάξεις, ειδικότερες της προαναφερόμενης γενικής, απαλλαγή ή εξαίρεση από τα υφιστάμενα ή επιβληθησόμενα τέλη, δικαιώματα, φόρους κλπ υπέρ των δήμων, ενόψει του σκοπού που θεωρεί ότι εξυπηρετείται κάθε φορά με τη ρύθμιση αυτή (ΔΠρΑθ 2137/2001).

Σύμφωνα με το **α. 276 του Ν.3463/2006 (ΔΚΚ)**, Οι Δήμοι και οι Κοινότητες, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι Σύνδεσμοι Δήμων και Κοινοτήτων, οι αποκλειστικώς κοινωφελούς χαρακτήρα αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις Ύδρευσης- Αποχέτευσης, η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδας και οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων απαλλάσσονται εν γένει από κάθε δημόσιο, άμεσο ή έμμεσο, δημοτικό, κοινοτικό ή λιμενικό φόρο, τέλος, δικαστικό ένσημο και εισφορά υπέρ οποιουδήποτε ταμείου, εισφορά υπέρ

της Ε.Ρ.Τ- ΑΕ, από κρατήσεις και από κάθε δικαστικό τέλος στις δίκες τους, με την επιφύλαξη των εκάστοτε ισχυουσών φορολογικών ρυθμίσεων. Επίσης έχουν όλες ανεξαιρέτως τις ατέλειες και τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια που παρέχονται στο Δημόσιο.....

Εν προκειμένω:

Α) Σύμφωνα με όλα τα ως άνω, συνάγεται σαφώς ότι, όσον αφορά στην δραστηριότητα **φορέων δημοσίου τομέα**, τη σχετική με παροχή **κοινωφελούς χαρακτήρα υπηρεσιών**, ο νομοθέτης προβλέπει **ρητά** για τους φορείς αυτούς, **γενική απαλλαγή** από κάθε δημόσιο, άμεσο ή έμμεσο, δημοτικό, κοινοτικό φόρο, τέλος ή δικαίωμα. Στην περίπτωση αυτή εμπίπτει αναμφισβήτητα και **η ύδρευση**, σχετικά με την οποία ο Δήμος Α **απαλλάσσεται εν γένει** από κάθε φόρο ή τέλος υπέρ του Δήμου Β.

Β) Όσον αφορά δε στη διαδικασία αδειοδότησης, θα πρέπει να θεωρηθεί πως, **λόγω πάγιας, μακροχρόνιας τακτικής**, ήτοι 30-40 έτη άντλησης νερού από γεώτρηση στην εδαφική περιφέρεια του Δήμου Β, **χωρίς την παραμικρή αντίδραση** ή αντίρρηση εκ μέρους του τελευταίου, **τεκμαίρεται η συγκατάθεσή του** στη σχετική δραστηριότητα του Δήμου Α.

Για τους λόγους αυτούς, ο Δήμος Α δεν ενέχεται με κάποιο τρόπο, ούτε έχει υποχρέωση καταβολής κάποιου τέλους υπέρ του Δήμου Β.

Αθήνα 4/11/2011

Ο Γνωμοδοτών Δικηγόρος

Π. Ζυγούρης